

Városias falu,
avagy
falusias
város?



Szöveg:
GURBÁN GYÖRGY
Kép:
HORVÁTH KATALIN

Végállomás

Amikor egy csütörtöki reggelen lekaszálódottam a 4 Y-os buszról, s midőn a busz rendelkezésére bocsátott üres placcon egyet kerülve magamra hagytam a végállomáson, nekivághattam a vidék felderítésének.

Kerekestelep a neve városunk eme szélének, a vonalzóval rajzolt Mikepércsi út városhatár-közeli mellékének. A „telep” centruma természetesen a fürdő. Ám a nyáron oly népszerű, kedvelt lubickolóhely most téli álmat alszik. A mindent belepő dér és zúzmarra fehérre festi a medence kékjét. Szébb időt, napsütést, meleget vár a strand. Ami azt illeti, még ugyancsak várakozhat rá.

A Szávai Gyula utcán indulok el visszafelé a busz nyomvonalán. Városias falu, avagy falusias város? — meditálok, miközben a környékkel ismerkedem. A hangulat inkább falusias. Szépen, gonddal karbantartott, takaros házak sorjáznak az utcán. Kihalt a vidék, a járdákon csak hébe-hóba csellengenek. Az udvarok is szinte kizárólagosan a kutyák fenntartósága alá tartoznak. A legváltozatosabb méretű, színű, fajtájú ebek üdvözölnek (?) harsányan a kerítések mögül. Egyik-másikuk ki is bújik, hogy rám ijesszen. Ám kiderül hamarost, kvittek vagyunk. Ők ugyanúgy félnek tőlem, mint én tőlük. Így aztán kerülget-



Kerekestelep

jük egymást, de egyébiránt ennyiben maradunk.

Az Áchim András utcán bandukolva a sok szép porta után egy „szellemtelek” készlet megtorpanásra. A ház rajta üres, régóta nem lakhatják. Félig rom már. Ablakai kitörve, oldaláról lemálolt, lepustult a vakolat, s bizony ugyancsak kilátszik a téglá, a vályog a falból. Csúnya szeplő ez a település orcáján. Vajon, mikor annyi fiatal vár lakásra, nem akadna senki, aki építkezne ezen az egyébként tágas telken?

Az utcát tovább róva, újra a Hun utcát keresztezem. A sarkon fodrászüzletet hirdet a cégér. Ide — ha valahová — érdemes betérni. Hisz itt előbb vagy utóbb minden helybeli megfordulni kénytelen. Így aztán a fodrász tudója a helyi történéseknek.

Fábián Gézáné rá is bólint mosolyogva a megállapításomra.

— Bizony így van ez. Jól ismerem az ittenieket, s ők is engem, azt hiszem. Kialakult vendéggörög van már.

— Mióta tart ez a „viszony”?

— Három éve. Azelőtt bent dolgoztam a városban. Most pedig kijárok minden áldott reggel a Csemete utcáról.

— Mi a különbség?

— Leginkább az, hogy egy belvárosi szalonba betér bárki, aki arra jár. Itt viszont csak a helybeliek jöhetnek számításba, hisz a

két szép szememért nemigen zárandokolnak ide bentről.

— Így aztán — gondolom — a forgalom is csekélyebb.

— Ez nem ilyen egyértelmű. Az első évben ugyanis igen jól ment a bolt. Futott a szekér. Igen ám, de többen „megirigyelték” az üzletet. Nőttek is ki a földből gomba mód a fodrászüzletek. Ördög tudja, hány van már belőlük. Lassan többen leszünk, mint a kuncsaftok. Tudja, néha az az érzésem, nem elég megfontolt az iparengedélyek kiadása. Csak adják, adják őket, nem gondolva át kellőképp a telítettséget, az igényt. Így aztán mindenkinek rosszabbul megy. A konkurensaimnak is, meg nekem is.

Felemelt mutatóujjal figyelmeztet.

— S még egy dolog, vannak ám kontárok, fuszók is! Akiknek „beszaladt a madzag”. Vissza is adták az „ipart”, de otthon, háznál azért maszekolgatnak. Na igen, így nincs se SZTK, se adó.

Órájára pillant, s legyint egy rendeset.

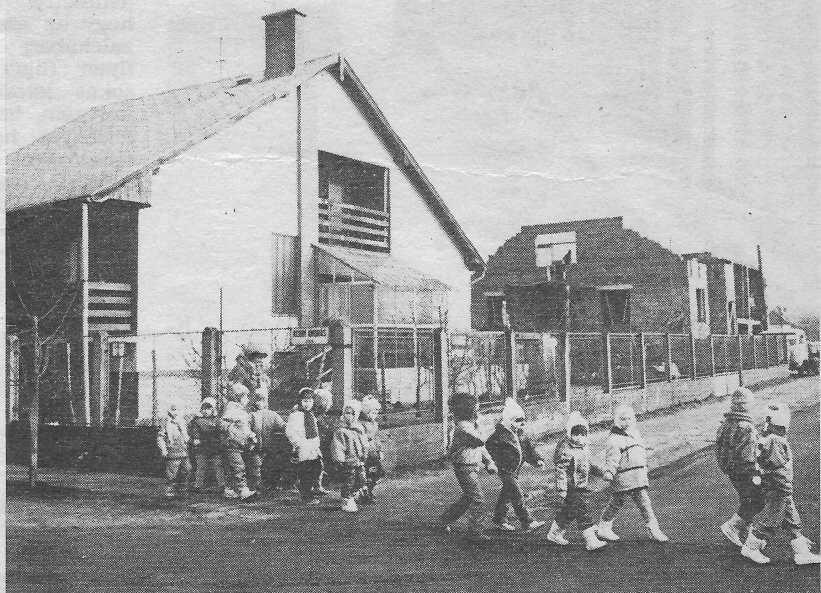
— Mindjárt dél van. És ma még csak két frizurát csináltam. Nyáron a fürdő miatt többen vannak, de a tél: holtseason.

— S a jövő?

Hullámzó barázdákat von szemöldöke fölé a kérdés.

— Ki tudja azt ma még megmondani? Egy biztos. Az idei év

Nemcsak múltja, jelene, jövője is van a telepnek



Kerekestelep

sok mindent tisztázni fog. Január elseje óta már számtalanszor számológépet s ceruzát ragadtam. Kalkulátam, kalkuláltam, de még nem világos, mit kell tennem. Árat emeljek? Tehetném, hisz én már emelt áron jutok alapanyaghoz. De az emberek igencsak megnezik, hova költekeznek. S ott húzzák szorosabbra a nadrágszíjat, ahol lehet. Így aztán egyelőre inkább nem változtatok. Mert nem akarom elveszíteni a hozzám járókat. Mert szeretek itt dolgozni.

Bücsúzom, újra a Hun utcát rovom. S hogy az előbbi romház okozta rossz érzéseim továtűnjenek, elibém is tárul mindjárt a telepi jövőendő. Mert hatalmas ház van készülöben itt. Félkész falai már sejtetik a leendő lakhely méreteit. Bizony, impozáns otthona lesz itt valakinek. Nemcsak múltja, jelene, jövője is van, tehát a telepnek.

Sétálgatok még kicsit, ám ennek hamar véget vetek. Fázom. Kutya hideg van, pedig bent a nagytemplomi harang már elkongatta a delet. Betérek hát kiengedni egy kissé a „kurta kocsmába”, azaz-hogy, uram bocsá', a Hajdú-Bihar Megyei Vendéglátó-ipari Vállalat 214-es számú üzemegységébe. Barátságos (s főként) meleg kis hely ez. Aligha véletlen, hogy míg az utcákon lélek is alig, a bisztró telve van. Élénk társasági élet zajlik itt. A fiatalabb évjáratúak a biliárdasztalnál vívják aznapi nagy meccsüket, profi műgonddal kocogtatva a golyókat, s az egyik asztalnál lelkes kibicek szakértő pillantásaitól kísérve komoly sakksaíta is dúl. A két mérkőző fél komoly, elmélyült arccal tologatja a bábukat. Erősen leköti őket a szellemi tusa. Alig jut idejük arra, hogy a sörösüveget meghúzzák. Jól látható, érzékelhető, akárcsak faluhelyt, itt is a „társadalmi élet” jelentős színtere a presszó. Hisz mindegyik asztaltársaság elmélyülten taglalja a napi aktuális eseményeket. Dionüszosz-arcú öreg koccintja oda hetykén asztaltársa poharához a sajátját.

— Rá se ránts, komám! Majd csak lesz valahogy!

Egy asztallal arrébb középkorú férfiak vitáznak. Hogy miről, nem boszorkányság kitalálni. Jövedelemadó, bruttószítés, forgalmi adó, röpködnek a levegőben a szavak, melyeket csak nemrég tanultunk meg sokan. Egyikük — harmincas, pirosposzsgás — nagyon elmereng a dolgon. Ingatja, lógatja a fejét búsan.

— Nem tudom, mi lesz...

Csak úgy magának jegyzi meg, miközben tölt. A Borsodi felhabzik poharában.

S mintha erre a végszóra várt volna, felhangzik azon nyomban a pult mini-hifi-tornyából a lakodalmas rock behízelgő hangú énekesének kontrája. „Kibírom én, akár-hogy is fáj.”



Itt előbb vagy utóbb minden helybeli megfordulni kénytelen



„Élénk a társasági élet”



Most csendes a népszerű, kedvelt lubickolóhely